

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**
Enhet 2

DOM
2012-02-09
Meddelad i
Linköping

Mål nr
8153-11

SÖKANDE

Crendo fastighetsförvaltning AB, 556642-4809
Fiskaregatan 17
302 90 Halmstad

MOTPART

AB Stångåstaden, 556041-6850
Box 3300
580 03 Linköping

KONKURRENSVERKET	
2012-02-10	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

Ombud: Advokaten Kristian Pedersen och jur. kand. Ingrid Sandstedt
Advokatfirman Delphi KB
Box 1432
111 84 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 71786

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00

E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

AB Stångåstaden (Stångåstaden) har genomfört en upphandling enligt förenklat förfarande avseende el-arbeten i Stångåstadens fastighetsbestånd. De tre anbuden med lägst pris ska antas. För de tre antagna leverantörerna ska rangordning gälla för avrop från ramavtalet.

Enligt tilldelningsbeslut den 7 december 2011 hade sju anbudsgivare inkommit med anbud, däribland Crendo fastighetsförvaltning AB (Crendo), M J Fjärrvärme & VVS (M J) och Vallacom AB. Stångåstaden fann att M J skulle antas som nummer ett, Vallacom AB som nummer två och Crendo som nummer tre.

Crendo ansöker nu om överprövning och yrkar att M J:s anbud ska förkastas och utvärderingen göras om.

Stångåstaden motsätter sig Crendos yrkande om rättelse, och yrkar att Crendos ansökan om överprövning ska avslås.

PARTERNAS UTVECKLANDE AV TALAN

Crendo

I Kvalificeringsformulär för upphandling av el-arbeten, kvalificeringskrav punkten D, anges bl.a. följande. Anbudsgivaren ska ha tillgång till en arbetsledare för detta uppdrag. Arbetsledaren ska ha minst fyra års erfarenhet av el-arbeten, varav minst två år som arbetsledare för el-arbeten i lägenheter med kvarboende hyresgäster. – M J har lämnat två namn, Leif Jivrell och Lars-Gunnar Forsén, vilket strider mot kravet på en arbetsledare. Varken Leif Jivrell eller Lars-Gunnar Forsén uppfyller ställda skall-krav. Leif Jivrell har visserligen fyra års erfarenhet av el-arbeten, men inte som arbetsledare, utan som kollektivanställd elektriker. Han var dock arbetande

förman för elgruppen under en period, men han har aldrig varit arbetsledare under sitt yrkesverksamma liv. Att vara arbetande förman är inte det samma som att vara arbetsledare, vilket kräver ett helt annat ansvar och utbildning. Arbetsledare för el-arbeten hos ISS Ecuero vid denna tid var Stefan Hagman, samme person som ska vara kontaktperson för Stångåstaden under kontraktstiden. Stångåstaden borde således vid utvärderingstillfället haft kännedom om dessa förhållanden. Lars-Gunnar Forsén har aldrig varit arbetsledare för el-arbeten. Hans avsaknad av erfarenhet av el-arbeten framgår tydligt av hans CV. Han har ingen arbetsledarutbildning, vilket även det framgår tydligt av hans CV. – Credo lider, eller riskerar att lida, skada om inte M J:s anbud förkastas. Det är en väsentlig skillnad om man som leverantör rangordnas som nummer två istället för nummer tre vid avrop.

Stångåstaden

Stångåstaden har genomfört upphandlingen i enlighet med LOU. Ett skallkrav är ett minimikrav för vad anbudsgivare ska uppfylla, men det finns inget som hindrar att en anbudsgivare erbjuder mer än den miniminivå som anges i skallkravet. De båda arbetsledare som M J offererat uppfyller aktuellt krav. Av Leif Jivrells CV framgår att han var anställd hos ISS Facility Services AB som elektriker och stod för arbetsledning mellan hösten 1998 och hösten 2002. Av Lars-Gunnar Forséns CV framgår att han under perioden 1998 till 2004 var anställd som ”arbetsledare ISS Ecuero inom VVS, el, lås, vitvaror, drifttekniker och snickeri”. Såvitt kan utläsas av Leif Jivrells och Lars-Gunnar Forséns CV:n uppfyller de således det uppställda kravet, och det har inte framkommit något som gett Stångåstaden anledning att betvivla de uppgifter som framgår av M J:s anbud. – Det är den leverantör som ansöker om överprövning som har bevisbördan både för att en överträdelse av LOU har skett och för att denna överträdelse har medfört skada eller risk för skada för leverantören. – Även om Credos uppgif-

ter skulle visa sig vara korrekta har Stångåstaden fullgjort sin utrednings- skyldighet, och även av denna anledning föreligger det ingen överträdelse av LOU i förevarande upphandling. Frågan huruvida Stångåstaden agerat korrekt ska bedömas utifrån den information som lämnats i anbudet, inte utifrån information som tillförts ärendet i ett senare skede. – Det är riktigt att Stefan Hagman tidigare var anställd hos ISS Ecuero AB. Han anställdes dock inte år 1998, som Crendo påstår, utan år 1999. Först efter den 31 juli 2002 anställdes han som arbetsledare. Stefan Hagman bekräftar att de uppgifter som M J angett i anbudet och i de CV:n som bifogats anbudet är korrekta.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 5 § LOU framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Utredning

Enligt Särskilda föreskrifter till Entreprenaden El-arbeten, den 1 september 2011, avser Stångåstaden att teckna avtal med de tre entreprenörer som rangordnas 1 - 3.

Av Kvalificeringsformulär – för upphandling av El-arbeten framgår under Kvalificeringskrav, punkten D, följande. Anbudsgivare ska ha tillgång till en arbetsledare för detta uppdrag. Arbetsledaren ska ha: Minst 4 års erfarenhet av El-arbeten varav minst 2 år som arbetsledare för El-arbeten i lägenheter med kvarboende hyresgäster.

Leif Jivrell har i sin meritförteckning uppgett bl.a. att han var tillsvidareanställd hos ISS Facility Services AB i Linköping från oktober 1996 till februari 2005 som elektriker. Under denna tid stod han för A-behörigheten och arbetsledning på företaget mellan hösten 1998 och hösten 2002.

Lars-Gunnar Forsén har i sin meritförteckning uppgett att han under perioden 1998 till 2004 var anställd som arbetsledare hos ISS Ecuro inom VVS, el, lås, vitvaror, driftteknik och snickeri.

Crendo har i målet inkommit med tre intyg, vardera undertecknat av personer med, enligt utsago, ledande befattningar inom ISS Ecuro AB under den aktuella perioden. Intygen är likalydande, och av dessa framgår i huvudsak att Leif Jivrell aldrig varit arbetsledare hos Ecuro Fastighetsförvaltning AB.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller samtliga förfrågningsunderlagets obligatoriska krav, s.k. skall-krav, inte ska beaktas vid utvärderingen. Kraven måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet.

Crendo har gjort gällande att det strider mot uppställda skall-krav att ange två arbetsledare.

Av kvalificeringsformuläret framgår att anbudsgivare ska ha tillgång till en arbetsledare för detta uppdrag. Enligt förvaltningsrättens mening hindrar inte det uppställda skall-kravet anbudsgivaren att ange namn på flera arbetsledare. Skäl för åtgärd enligt LOU på denna grund föreligger därför inte.

Crendo har vidare gjort gällande att M J:s anbud inte uppfyller kraven som ställs på arbetsledare. Crendo anför att de av M J två namngivna personerna, Leif Jivrell och Lars-Gunnar Forsén, inte uppfyller ställda skall-krav på att ha varit arbetsledare för el-arbeten. Till stöd härför har Crendo lämnat in tre intyg av vilka framgår att Leif Jivrell aldrig varit arbetsledare hos Ecuero Fastighetsförvaltning AB. Crendo anför även att Stefan Hagman, samme person som nu är kontaktperson för Stångåstaden under kontraktstiden, tidigare var arbetsledare för el-arbeten hos ISS Ecuero och att han därför haft anledning att betvivla och ifrågasätta Leif Jivrells och Lars-Gunnar Forséns arbetsledarbakgrund för el-arbeten.

Stångåstaden anför att man aldrig har haft anledning att betvivla de uppgifter som M J har lämnat i anbudet. Stefan Hagman bekräftar även att de uppgifter som M J angett i anbudet och i de CV:n som bifogats anbudet är korrekta.

Av Leif Jivrells CV framgår att han stod för A-behörigheten och arbetsledning på ISS Facility Services AB i Linköping mellan hösten 1998 och hösten 2002. Av Lars-Gunnar Forséns CV framgår att han under perioden 1998 till 2004 var anställd som arbetsledare hos ISS Ecuero inom VVS, el, lås, vitvaror, driftteknik och snickeri.

Varken i LOU, i dess förarbeten eller i rättspraxis finns stöd för att en upphandlande myndighet skulle vara skyldig att kontrollera om uppgifterna som lämnats i ett anbud avseende de krav som ställs på det upphandlande

föremålet är riktiga. En sådan kontrollskyldighet kan i vart fall inte sträcka sig längre än att den upphandlande myndigheten jämför uppgifterna i anbudet med de obligatoriska krav som angetts i förfrågningsunderlaget (jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 10 juni 2011 i mål nr 981-11 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 15 juli 2011 i mål nr 6417-6422-10).

Mot bakgrund härav och då det inte framkommit skäl för Stångåstaden att ifrågasätta riktigheten i de lämnade uppgifterna finner förvaltningsrätten inte att Stångåstaden har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag. Det saknas därför skäl för ingripande enligt LOU. Cremos ansökan ska därmed lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 D LOU).

Sarah Svenblad
Sarah Svenblad

Föredragande har varit Anna-Mona Herrburth.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU